

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Kastanjen 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

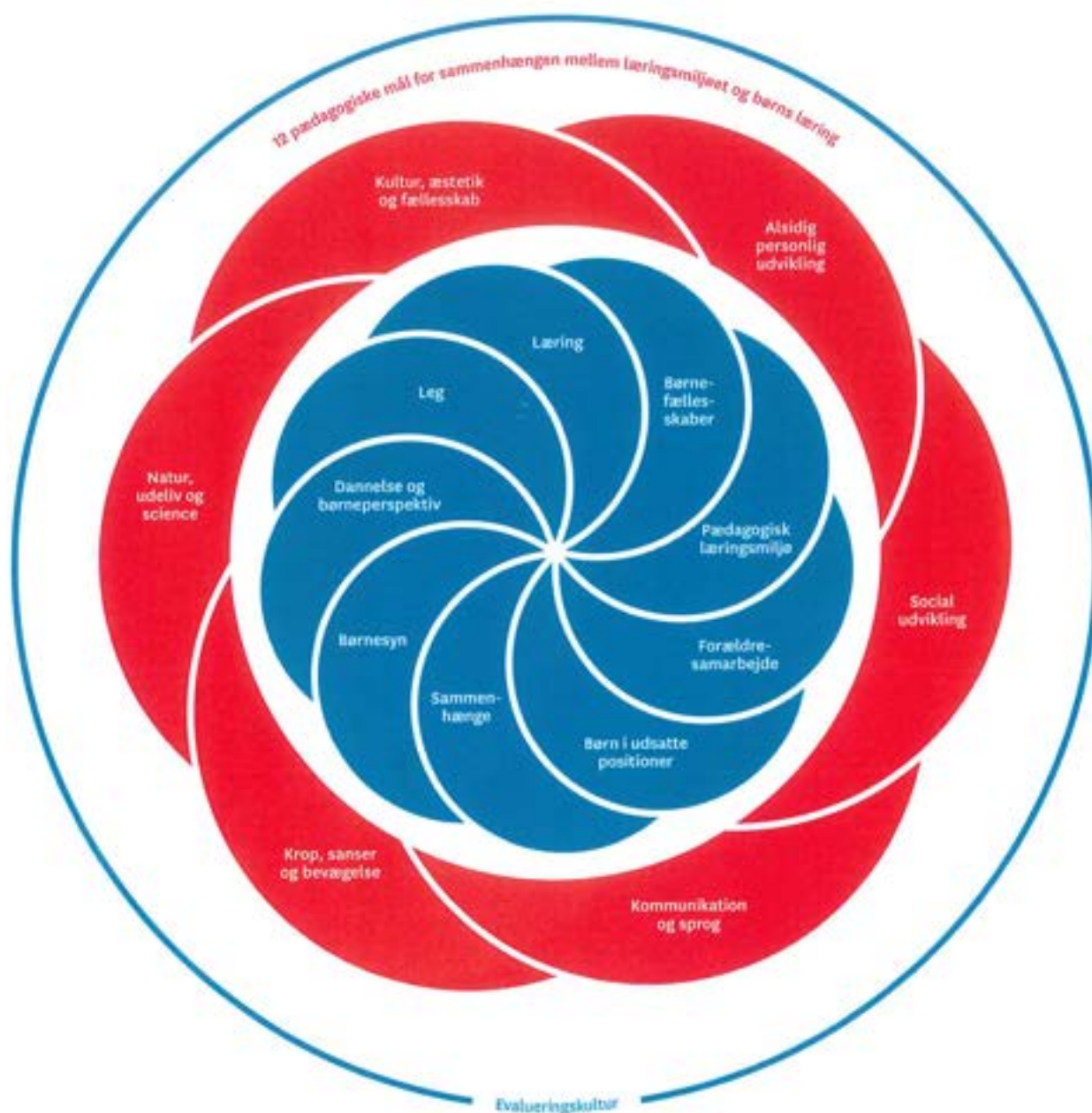
[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *deløse*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Kastanjen er et kommunalt børnehus med børn i alderen 0-6 år. Institutionen er normeret til ca. 45 vuggestuebørn og 88 børnehavebørn, men det kan dog variere i sammensætningen, alt efter behovet for institutionspladser.

Åbningstider:

Mandag til fredag: 06.00-17

Vores Børnehus ligger i skønne omgivelser der indbyder til en masse ture ud af huset. I de nærliggende områder har vi et væld af legepladser, udsigt til en stor sø med masser af liv og så har vi fornøjelsen af, at have Vestskoven lige i baghaven.

Vores store hus inviterer på mange krogede gange, små fordybelsesrum, plads til udfoldelse og at børnene kan gå på opdagelse. Huset indbyder til spændende og udviklende lege, da vi hver dag arbejder på, at skabe inspirerende og tydelige legezoner.

I Børnehuset Kastanjen arbejder vi ud fra, at vi tror på at bag enhver handling er der en god intention. Dette er både i forhold til barnet, til kollegaer og til forældre. Derfor nøjes vi ikke kun med at beskrive et børnesyn men derimod et menneskesyn.

Menneskesynet har en afgørende betydning for den måde vi møder hinanden på og derved en læring og kompetenceudvikling der finder sted for det enkelte barn og for børnegruppen som helhed. Det har også betydning i forhold til forældresamarbejdet og arbejdsmiljøet.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

I Børnehuset Kastanjen oplever barnet, at det har ret til at have og udtrykke sine egne oplevelser og følelser. Målet er, at alle børn oplever, at de er unikke, indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentiale, og at vi alle er forskellige og vigtige for fællesskabet. Dette betyder at alle børn skal opleve at det har medindflydelse på egen hverdag. I relationen og tilknytningen til andre, kan barnet mestre, opleve og lære.

Vores børnesyn har betydning for den måde vi møder børnene på. Børn er kompetente aktører som alle har brug for udfordringer, omsorg og positive forventninger, og at opleve at det at være barn er en værdi i sig selv.

Vi arbejder med den anerkendende tilgang, med afsæt i at møde hinanden både børn og voksne, med respekt, tolerance, ligeværd og empati i relationen. Vi har fokus på børnenes hensigt og hvad der ligger bag deres handlinger, og guider barnet ved at fortælle hvad vi gerne vil have, i stedet for fokus på den uønskede adfærd. Børns udvikling og trivsel påvirkes af hvilken tilgang, vi voksne anvender i kontakten med barnet.

Dannelse:

Dannelse kan opfattes som en proces som gør, at vi mennesker lærer at tage ansvar for vores eget og andres liv på en hensigtsmæssig måde. Dannelse handler om at forholde sig til sig selv og til meningen med tilværelsen. Det handler om at være i kontakt med sig selv og med andre, sådan at der kan skabes en forudsætning til at erkende og acceptere andre.

I dannelsesprocessen skal børnene erfare at han/hun bliver betragtet som et individ med sin egen oplevelsesverden og sine egne fortolkninger af virkeligheden.

Barnets erfaringsdannelse forudsætter en respekt for barnets egne meninger og følelser, og det pædagogiske personale vil hver dag tilgodese, anerkende og møde det enkelte barn i præcis den verden han/hun befinder sig i.

Vi arbejder med en synliggørelse og bekræftende tilgang til barnets forskellige perspektiver og behov, og vi lærer børnene at mangfoldighed er en styrke. Ligeledes anerkender og følger vi barnets spor, perspektiver og handlinger.

Vi giver børnene erfaringer med, at de er værdifulde i fællesskabet, og at de har krav på at blive hørt, set og respekteret – ligesom de skal lære at aflæse og respektere andres udtryk og holdninger.

For at fremme barnets egen dannelsesvirksomhed inddrager vi børnenes meninger og tiltag i vores pædagogiske arbejde. Vi giver børnene en tydelig stemme og en menneskeret til, at indgå i fællesskaber på lige fod med andre. Vi ser barnet som et kompetent, selvstændigt tænkende og handlende menneske, som skal tages alvorligt for præcis det individ han/hun er.

Vi giver barnet mulighed for at danne egne erfaringer og understøtter enhver form for initiativ, nysgerrighed og lærelyst, hvilket kan udvikle barnets selvtillid, selvværd, selvbillede og selvstændighed.

Det pædagogiske personale tilstræber altid at møde barnet ligeværdigt og med en anerkendende tilgang.

Børneperspektiv:

I Børnehuset Kastanjen understøtter og udvikler vi Det Gode Børneliv.

Vi tager udgangspunkt i legen og børneperspektivet hvor vi skaber plads, tid og ro til at være barn, og hvor nære og tillidsskabende voksne giver barnet omsorg og tryghed til at kunne udvikle sig.

Børn skal høres og tages alvorligt, og de skal have retten til at give udtryk for deres meninger og krav på, at denne mening respekteres. Det pædagogiske personale er nysgerrige og undersøgende på barnets tanker, følelser og deres fortælling, og vi tilstræber at gå på opdagelse i barnets perspektiver.

At gå på opdagelse i Børneperspektivet handler om, at det pædagogiske personale er aktivt nysgerrige på det som børnene ser ud til at opleve og ville. Ved at vi er nysgerrige og undersøgende, kan vi lære børnenes verden bedre at kende og vi kan derved udvikle og understøtte barnets interesser og hensigter. Ligeledes tilstræber vi at forstå os på barnets udtryk i den kontekst barnet er i og hvad barnet udtrykker, og vi er endvidere åbne over for at forstå barnets forskellige udtryksformer – ikke kun de sproglige.

Børneperspektivet skal være tydeligt, og vi arbejder derfor metodisk med børneperspektiver i Kastanjen.

Det er vores opgave og ansvar at invitere børneperspektivet indenfor og være parate til at handle på de indsigter vi får. Hvis vi er nysgerrige og inddrager børnenes perspektiver, giver det både nye indsigter og et bedre børnemiljø.

For bedre at forstå barnet, skal vi ikke kun se PÅ børnene, men vi skal også se MED børnene, og vi skal kunne skifte perspektiv og være nysgerrige på, hvad der er på spil hos det enkelte barn. Der er altid en mening med det børnene gør og det er vores opgave at finde ud af hvad det er og deraf handle på de hensigter og intentioner barnet kommer med. Deraf tilstræber vi at bringe børnenes oplevelser i spil i tilrettelæggelsen af læringsmiljøerne.

Leg:

Leg er fuldstændig central for børns udvikling. For legen gør børnene robuste, kreative, nysgerrige, innovative og sociale. Barnet udvikler endvidere fantasi, fællesskabsfølelse samt identitet. Det er også gennem legen at barnet får mulighed for, at udtrykke sine tanker og følelser på deres helt egne præmisser, med deres egne spontane behov og interesser.

I legen udvikler barnet vigtige livsstrategier og arbejdsmetoder. De forhandler roller og deltagelsesmuligheder i fællesskaber og de øver sig på at håndtere konflikter.

Det pædagogiske personale i Børnehuset Kastanjen er fagligt bevidste, om vigtigheden i deres tilstedeværelse i legen og hvilken betydning den har. Legen bliver beskyttet, udviklet og stimuleret, og vi skaber gode miljøer og tydelige legezoner som understøtter- og inviterer legen indenfor. Vi har øget opmærksom på, at legen kan få plads, anerkendelse og legitimitet.

For at beskytte legen organiserer vi os helt konkret med en arbejdsfordeling som tilgodeser, at vi kan lege uforstyrret med børnene. Det vil sige at den voksnes tid er reserveret til, at indgå i et legende samspil med børnene.

I både børnehaven og i vuggestuen har vi skabt små fordybende *rum i rummet* hvor vi velovervejet har placeret møbler og inventar i forskellige zoner med hver deres funktion. Det har vi gjort for at tilbyde alsidige legemuligheder.

Børn leger forskelligt afhængig af deres alder og udviklingsstadiet. De yngste børn leger ofte med legetøj der stimulerer deres sanser og de går på opdagelse i det små. De leger parallel leg og ind i mellem er der interaktion mellem deres aktiviteter og andre børn. Efterhånden udvikles legen og deres leg hvor roller og regler indgår, bliver efterhånden mere fremtrædende. Sidstnævnte ses tydeligt når børnene går i børnehave.

Det pædagogiske personales funktion i legen er inspireret af det udviklingspædagogiske begreb, *Zonen for nærmeste udvikling* af psykologen Vygotsky. Han mente at det barnet i dag gør ved hjælp af en voksen, kan det i morgen gøre på egen hånd.

Pædagogens rolle for at understøtte barnets leg og udvikling, er en vekselvirkning mellem at:

- *Gå foran barnet (den voksne er styrende)*
- *Gå ved siden af barnet (den voksne er observerende og følger barnets perspektiv)*
- *Gå bag ved barnet (barnet er styrende)*

Læring:

Det pædagogiske personale i Børnehuset Kastanjen sætter de optimale rammer for, at leg, dannelse og læring sker i børnefællesskabet.

Vores læringsmiljøer er alsidige og trygge med det formål, at fremme barnets lyst til at lære, udforske og eksperimentere. I vores pædagogiske arbejde med læringsmiljøerne, tager vi ligeledes udgangspunkt i barnets sociale, emotionelle, kropslige, motoriske kompetencer og vi evaluerer løbende strategier for, hvordan vi bedst tilgodeser hver enkelt barns behov for udvikling, trivsel og læring.

Vi udfordrer, støtter og vejleder børnene i både planlagte og spontane aktiviteter og vi tror på at, at børn lærer bedst, ved selv at erfare. Erfaringer gør os klogere og bevidste omkring de strategier og arbejdsmetoder vi benytter. Med denne overbevisning, støtter vi børnene i at overkomme situationer som synes svære eller uoverskuelige. Vi tilstræber at skabe succesoplevelser som vil resultere i, at børnene vil have modet til at være nysgerrige og til at turde. Det vi ikke kunne i går, kan vi måske i morgen. Øvelse gør mester. Vigtigst af alt er, at vi opmuntrer og opfordrer børnene til at fortsætte – også selvom det er svært. Barnets læring fremmes af at turde begå fejl.

Det pædagogiske personale skaber læringsrum til børnene hvor de kan udfordre deres krop og sanser. Vi går på opdagelse i hinandens perspektiver og er nysgerrige på hinanden intentioner og handlinger. Børnene mærker en oprigtig interesse for det han/hun er optaget af. Samtidig har barnets en oplevelse af dets bidrag er betydningsfuldt.

Det er gennem sociale samspil, kommunikation, nye oplevelser og erfaringer, som skaber de bedste udviklingsmuligheder for barnet. Oplever vi udfordringer hos barnet ift. læring og udvikling, arbejder vi målrettet med planlagte pædagogiske læringsaktiviteter som tilgodeser det enkelte barn.

Vi er meget opmærksomme på vores positioneringer i relation til barnets behov og læreprocesser. Vi skaber rum og tid til gentagelser, øvelse og udvikling, og danner rammerne for at børnene kan indgå i meningsfulde børnefællesskaber hvor vi hjælper og passer på hinanden. Vi spiller hinanden gode, børn som voksne.

Børnefællesskaber:

I Børnehuset Kastanjen skal alle børn have muligheden for, at blive en del af et mangfoldigt og alsidigt børnefællesskab.

Det pædagogisk personale arbejder hele tiden med fokus på det enkelte barns styrker, potentialer og ressourcer, og vores praksis er centreret omkring små børnegrupper. Det betyder at vores hverdag er struktureret med baggrund i den aktuelle børnesammensætning. Vi danner børnefællesskaber ved at kigge på, hvordan vi tilgodeser legerelationer bedst, for det enkelte barn. De små børnegrupper er dynamiske, og vores fokus skal hele tiden være på om alle børn tilgodeses bedst muligt.

Børnefællesskabet skal være grobund for det enkelte barns udviklingsmuligheder, og det er derfor afgørende, at de voksne er nærværende i forhold til børnegruppen, så de kan understøtte gode fællesskaber. Vi arbejder på, at støtte børnene i vise hvem de er, både som det enkelte individ, men også som en gruppe. Fællesskabsfølelsen er vigtig at fremhæve, og det er de voksnes ansvar at understøtte børnene i at opleve styrken ved denne følelse. Det er i børnefællesskabet at man møder nye venner og hvor man afprøver nye strategier og roller. Det er i børnefællesskabet, man griner og giver omsorg til andre, og hvor man lærer sig selv at kende i forskellige legekonstellationer.

Vi har dagligt samlinger i både vuggestue og børnehave, hvor der er mulighed for det enkelte barn at bidrage til fællesskabet, samtidig er det vigtigt for os at italesætte, visualisere og anerkende børnenes tilstedeværelse i Børnehuset Kastanjen.

Det pædagogiske personale hjælper og støtter barnet i at mestre balancen mellem at varetage egne behov og tage hensyn til andres. Vi støtter børnenes initiativer til samspil med andre børn, så alle børn får fællesskaber-erfaringer og vi bidrager til, at alle børn leger med andre børn, oplever at have venner og at være en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Vi er meget opmærksomme på, at alle har venner og at barnets sociale kompetencer udvikles og styrkes. Vi ser på børnenes relationer i vores hverdagsobservationer og vi har stor fokus på, at alle børn har nogle at lege med. Vi planlægger og improviserer forskellige læringsmiljøer og pædagogiske tiltag, så børnene får fælles erfaringer, der derved giver dem fælles oplevelser.

I brobygningsarbejdet fokuserer vi på at få introduceret vuggestuebørnene til børnehaven, både til børn og voksne, for at skabe en tryk og genkendelig overgang i arenaskiftet. Det er en mindre gruppe, så det giver børnene bedre mulighed for at indgå i nye fællesskaber.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Børnehuset Kastanjen er det afgørende for det pædagogiske personale, at skabe stimulerende læringsmiljøer, der appellerer til udforskning, leg, fordybelse og steder hvor børn og voksne kan have meningsfulde aktiviteter med hinanden, som er medvirkende til, at udvikle børnenes opmærksomhed, sprog og evnen til at indgå i gode relationer.

Det pædagogiske personale har øget opmærksomhed på, at læringsmiljøet giver gode muligheder for, at udforske verden, i trygge og nære omgivelser, sammen med andre børn og voksne.

Vuggestuen:

Det pædagogiske personale har dagligt øget fokus og bevidsthed på, at give børnene alsidige og nye udviklingsmuligheder i hverdagen, men har samtidig en viden om, at deres primærbase skal invitere til forudsigelige og tydelige legezoner, som er medvirkende til at skabe tryghed og genkendelighed. Stuerne er indrettet med mange gode små lege steder, hvor børn og voksne kan mødes i fælles lege og aktiviteter, hvor der er muligheder for at fordele sig i mindre grupper og hvor der er plads til at barnet kan udfolde sig grovmotorisk. Det er ligeledes vigtigt for os, at børnene kan lege uforstyrret og fordybet.

I vuggestuen har vi, foruden vores basisstuer, et fællesrum, et motorikrum og et krea-værksted. Det er vigtigt for os, at introducere børnene for nye og alsidige læringsrum, som er medvirkende til at skabe nye udviklingsmuligheder for barnet. Derfor er vi dagligt ude og udforske nye læringsmiljøer hvor børnene kan gå på opdagelse, være nysgerrige og skabe nye erfaringer.

Det pædagogiske personale har en bevidsthed om, at alle rum skaber plads for læring og udvikling, hvad enten vi taler om selvhjulpen hed i garderoben, grovmotoriske færdigheder på toilettet, på turen i det fri eller selvstændighed ved frokostbordet.

Vi arbejder ud fra følgende overbevisning: *"Hver gang vi gør noget for barnet, som det selv kan lære, så fratager vi barnet mulighed for at udvikle sig"*. Vi har hele tiden for øje, hvad der er barnets næste udviklingsstrin. Så snart vi ser at barnet mestrer en udvikling, øver vi den næste.

Børnehaven:

Det pædagogiske personale holder hver dag morgensamling, hvor børnene bliver introduceret for rim og remser, sanglege og der tales om ugedage og vejret. Her er det afgørende at børnene lærer at være lyttende, sidde koncentreret, øve turtagning og være en del af et meningsfuldt fællesskab.

I garderoben og ved måltidet er det vigtigt for os, at børnene øver selvhjulpen hed og selvstændighed. Alt hvad børnene selv kan, skal de selv. Vi hjælper efter individuelt behov, men guider og opmuntrer mest. Det afgørende for os er, at børnene får en masse succesoplevelser og at de erfarer at de godt kan selv. Når vi spiser hjælper børnene med at dække bord. Børnene øser selv mad og drikke op og de smører selv deres rugbrødsfad.

Det pædagogiske personale arbejder dagligt på at lære børnene at tage hensyn, lytte til hinanden og prøve at sætte sig ind i hinandens følelser og behov. Vi har en viden om, at barnets følelsesmæssige intelligens kan være afgørende for, hvordan barnet indgår i sunde relationer og har ligeledes betydning for barnets selvværd. Vi lægger stor vægt på at barnet ser hinandens styrker og kompetencer.

Vi arbejder som oftest i mindre børnegrupper og har opmærksomhed på, at blande børnene på tværs af alder, således at de små kan spejle sig i de store og hvor de store mærker ansvaret ved at være rollemodeller, samt at drage omsorg for de små.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Om det gode forældresamarbejde:

Forældre og personale i Børnehuset Kastanjen har samme interesse: At skabe et godt og udviklende børneliv, da vi er hinandens forudsætning for at udvikle barnet.

Overordnet set er vores pejlemærker i forældresamarbejdet:

- Tillid, åbenhed og samarbejde
- Respekt og forståelse for hinandens forskelligheder
- Tiltro til, at alle gør deres bedste og alle kan noget specielt
- Fællesskab – alle er værdifulde og har noget at tilbyde fællesskabet.

Børnehuset Kastanjen har en aktiv forældrebestyrelse, der arbejder på at støtte op om børnehusets arbejde, aktiviteter og inddrager forældrenes perspektiv, hvor det giver mening. For eksempel laver forældrebestyrelsen hvert år et årshjul, du kan printe ud og hænge op på køleskabet. Det skaber overblik over de arrangementer, du som forældre er inviteret til i Kastanjen. Du kan kontakte forældrebestyrelsen direkte via Kastanjen.aula.dk

Vi i Kastanjen er forpligtede til at formidle om jeres børns trivsel på godt og ondt, og omvendt er det væsentligt for os, at I som forældre fortæller os hvis der er noget derhjemme, der berører jeres barns trivsel.

Vi håber også, at hvis der er noget I undrer jer over eller er utilfredse med, at I retter henvendelse til det personale, det drejer sig om.

Kastanjens forventninger til forældrene:

- At jeres barn har skiftetøj som passer til årstiden.
- Holde orden på, hvad dit barn har i garderoben og i kassen med skiftetøj
- Skrive navn i dit barns tøj, sko, huer og vanter.
- Om vinteren anbefaler vi, at dit barn har et par termostøvler
- Om sommeren skal dit barn være smurt ind i solcreme hjemmefra. Vi sørger for at børnene bliver smurt med solcreme efter frokost el. inden vi går på legepladsen om eftermiddagen. Den solcreme vi bruger er svanemærkede, vandfast og med en minimum faktor på 15. Vi gør meget for at skabe skygge på steder hvor børnene opholder sig meget. Vi har altid solcreme med på tur.
- At opdatere stamkort med adresse, telefonnumre etc.
- At fortælle personalet, hvis der er noget derhjemme, der påvirker barnets trivsel.
- At tilmelde jer nyhedsbrevet på Kastanjen.albertslund.dk
- At melde hvornår jeres barn holder ferie.
- At holde jer opdateret via hjemmeside, nyhedsbrev og plancher i institutionen om udflugter, børnefestuge lukkedage, sygdom med mere.

Forældrenes forventninger til Kastanjen:

- At personalet er imødekommende og lyttende i samarbejdet.
- At vi er fælles om udvikling af barnet.

- At personalet fortæller og guider om barnets trivsel.
- At personalet kontakter eksterne samarbejdspartnere, hvis der er behov.
- At personalet fremstår professionelle.
- At personalet arbejder med overgange fra vuggestue til børnehave, samt børnehave til skole/sfo.
- At personalet informerer om barnets dagligdag i Kastanjen.
- At personalet møder barnet i zonen for nærmeste udvikling, for at udvikle barnet optimalt.
- At personalet laver aktiviteter og ture ud af huset for børnene.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Kastanjen skaber det pædagogiske personale et læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes, ved at reflektere og praktisere disse værdier i dagligdagen. Det er bl.a. den positive voksen som rollemodel, der møder alle børn med positive forventninger, kendskab til børn og børnegruppesammenhæng og lege- og deltagelsesmuligheder.

Den positive voksen som rollemodel, der møder alle børn med positive forventninger:

Det er helt afgørende, at den voksne ser sig selv som rollemodel hele tiden. Børnenes øjne hviler på en og imiterer og lærer af, hvad vi gør. I forsøget på at være en god rollemodel prøver vi hele tiden at reflektere over, hvordan vi fremstår (fx mimik, kropssprog, øjenkontakt). I refleksionen har vi gode muligheder for at justere os i forhold til barnet og følge dets udspil og initiativer. Vi kan justere vores stemme og krop, så den udtrykker omsorg og forståelse, når barnet har det allersværest. Vi gør os følelsesmæssigt tilgængelige, så børnene mærker, at de voksne vil dem og ser dem. Vi tager det fulde ansvar for at reparere relationen til barnet, når noget er svært/gået galt. Læringsmiljøet føles trygt af, at en gruppe børn ser et barn bliver støttet, trøstet og får omsorg, hermed kan en hel børnegruppe profitere og lære af gode relationer mellem det specifikke barn og voksen.

Den positive voksen som rollemodel udstiller ikke det udsatte barn, men kan forklare, oversætte og løfte barnets initiativer for andre børn. Den voksne kan "tjekke" ind med barnet i et samspil, hvor barnet kan få mulighed for at uddybe, hvad det var, det ville. Hermed ser barnet sig selv som en aktiv del af fællesskabet, hvor det betyder noget og får en stemme i forhold til de andre børn. Heri møder den voksne også barnet med positiv forventning og viser interesse og omsorg for barnet, hvilket løfter relationens kvalitet. Den positive rollemodel husker at være nysgerrig på, hvordan den voksne kan opleves udefra og stille barnet spørgsmål i fredstid. Hermed kan den voksne få at vide fra barnet, at "den voksne skælder ud", selvom den voksne har set sig selv gøre noget helt andet. Det er et vigtigt indspark i at forstå børnenes perspektiver og læring til den voksne om, hvordan den voksne bedst interagerer med det enkelte barn så vi sikrer, at alle børnene er med i fællesskabet og ikke bliver ekskluderet.

Kendskab til børn og børnegruppesammenhæng:

I arbejdet med at skabe et godt læringsmiljø der tager højde for børn i udsatte positioner, er det et godt udgangspunkt at det pædagogiske personale kender børnene og ved noget om, hvori udsathedens består. Dette fordrer, at de voksne tager initiativ til at undersøge og være nysgerrige på, om nogle af udfordringerne også er personafhængige eller kontekstafhængige.

Hvis barnet har specifikke udfordringer i det sociale, er det en god ide at sammensætte børnegruppen på en måde, så der kan opstå nye venskaber eller gode små samspil. Så kan udfordringen også være nemmere at overskue for barnet og den voksne kan have mere overblik over, hvordan det støtter bedst i det konkrete samspil.

Overskuelighed er en del af vores pædagogiske læringsmiljø og gavner også udsatte børn. Det gælder hele dagens aktiviteter samt i rutinerne. Hvem sidder barnet sammen med, er der faste pladser til samling og til frokost, hvem bliver barnet makker med til at lave frokostrullebord. I de faste rutiner, som det udsatte barn lærer at kende, er der stor udvikling at hente eftersom samværet kan være meget positivt, da barnet ser sig selv som aktiv, ligeværdig og betydningsfuld deltager i fællesskabet.

Det pædagogiske læringsmiljø underbygges af, at de voksne går ind i at hjælpe børnene med at løse deres konflikter. Hermed får børnene hjælp til at sætte ord på og markere egne grænser, give omsorg og være tolerant. Hermed viser den voksne også, at det har positive forventninger til, at det kan børnene godt sammen med den voksne og barnet kan få positive forventninger til de voksne som nogen, der kan hjælpe det.

Lege- og deltagelsesmuligheder:

Nye børnesammensætninger på tværs af huset kan give det udsatte barn en ny oplevelse af sig selv som en aktiv, ligeværdig, deltager i legen med andre børn. Her følger et dårligt narrativ ikke så nemt med. Det kan dog også betyde, at barnet kommer væk fra "den primære" gruppe. Det kan give nye deltagelsesmuligheder at lave små grupper til lege og aktiviteter. Nogle gange skal den voksne sætte scenen for legen og aktivt deltage for at sikre, at det udsatte barn ikke bliver ekskluderet, fx ved ikke at kunne forstå legens præmisser eller ved ikke at kunne kommunikere sine legeudspil eller manglende forståelse på en hensigtsmæssig måde. De voksne skal organisere tiden, sådan at det er muligt og at de andre voksne ved, at en kollega er på en vigtig opgave.

Man kan i nogle sammenhænge som voksen også vælge at se legen og forhandlingerne heri som "kvalitetsstridigheder", hvor børnene lærer meget om sig selv og om at løse konflikter. Hermed husker den voksne på ikke at komme til at "tvangshandle" og afvente at se, hvordan det løser sig, med sig selv klar på sidelinjen. Man skal dog være særlig klar på at hjælpe det udsatte barn med at komme med sine perspektiver og være nysgerrig.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det pædagogiske personale, der har ansvar for Storbørnsgruppen, sørger for at børnene har adgang til "eget rum", indrettet med de materialer, der arbejdes med i overgangsåret. Dette rum er vores base når vi mødes to gange om ugen.

Storbørnsgruppen introduceres for alsidige tilrettelagte pædagogiske aktiviteter.

I husets rytmik kælder bliver børnene præsenteret for hold-legs som giver dem læring om sammenhold, samarbejde og hvad det vil sige at være en del af et fællesskab.

For at øge børnenes blik og interesse for det omgivende samfund, tilmelder vi os relevante kulturarrangementer i hele overgangsperioden, som samtidig støtter op om fællesskabsfølelsen – "vi gør noget sammen" som gruppe og sammen med andre.

Vi cykler i nærområdet og færdes i naturen for at opleve natur og udeliv, og for at øve børnene i at blive selvhjulpne f.eks. at kunne tage cykelhjelm af og på, låse cykellås og låse op, huske at pakke ting til turen f.eks. madpakke og drikkedunk. Derudover er cykelture en træning i udholdenhed, balance og tålmodighed (vente på hinanden) alt sammen med til at understøtte deres udvikling af selvværd og selvtillid.

Cykelture har forskelligt pædagogisk indhold f.eks. færdselsregler, stier og vej, sving og bakker. De erfaringer som børnene får på cykelturene bruger vi bl.a. når vi arbejder med "Cykelpasset".

I forårsmånederne arbejder vi med "Min Bog", som er overgangsmateriale til SFO og Skole. Bogen er fortælling og tegning af børnehavelivet, livet hjemme og hvordan de forestiller sig livet i SFO og skole. Vi cykler sammen med børnene over til de forskellige skoler de skal gå på, så børnene selv kan aflevere deres kuvert med dokumenterne. På den måde får alle børn set hvor hinanden skal gå i skole nu hvor det snart er tid, at de skal skilles fra hinanden efter børnehavelivet.

Vi har altid madpakke med når vi er på tur. For børnene er det en rolig tilvænning til at skulle møde madpakkekulturen i skolen.

Vi følger Kastanjens månedlige temaer fra den nye styrkede læreplan med fokus på børnenes udviklingstrin, nærmeste udviklingszone, udfordringer der kan øge deres nysgerrighed og lyst til at lære. Derudover taler vi en del om skoleliv, leg i skolen, kammerat livet i skolen etc.

I forhold til skoleparathed leger vi med sproget, bogstaver, tal, rim og remser, historiefortælling og digtning af historier m.m. Vi øver at skrive eget navn og øver lydering som en forberedelse på, at kunne imødegå de krav og udfordringer de vil opleve i børnehaveklassen. Derudover øver vi børnene i fælles opmærksomhed, at lytte til kollektiv besked og de laver tematiske opgaver, der understøtter deres udvikling af koncentrations- og fordybelsesevne.

Vi arbejder med at styrke ligeværd i fællesskabet, hvor vi hilser hver enkelt barns ressourcer velkommen og børnene bliver bevidste om deres forskelligheder. Dette gør vi gennem fælleslege, samarbejdslege og lege hvor man skal hjælpe hinanden.

Sidst men ikke mindst laver vi "Pædagogisk idræt", der kan understøtte børnenes udvikling af kropskendskab, kropskontrol og de kan blive bevidste om hvad de kan, de udfordres på sværhedsgrader og arbejder med "risikovurdering", mod og motivation.

Generelt har vi fokus på at arbejde med børnenes robusthed og mod i alle kontekster.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Børnehuset Kastanjen anser vi lokalmiljøet som en væsentlig medspiller i arbejdet med, at opbygge stærke pædagogiske læringsmiljøer og gode børnefællesskaber. Som tidligere beskrevet beror dagtilbuddets barnesyn på en balance mellem individ og fællesskab og disse tos gensidige påvirkning. Det er ligeledes med dette perspektiv, lokalmiljøet inddrages. Når det enkelte barn oplever at have en positiv tilknytning til det samfund, som det vokser op i, tror vi på, at det gavner barnets oplevelse af at høre til i et fællesskab. Vi arbejder intenderet med inddragelsen af lokalmiljøet i alle vores afdelinger, da det skaber tryghed hos børnene, og giver dem mod til at bevæge sig ud i verden. Når vi inddrager lokalmiljøet, arbejder vi således med børnenes robusthed, idet børnenes erfaringsverden udvides, og barnet på sigt, bliver i stand til selvstændigt at tage initiativ til oplevelser i lokalmiljøet. Ligeledes ser vi, hvordan børnene internaliserer deres oplevelser fra lokalmiljøet ind i børnefællesskabet og deres spontane lege. Vi er derfor opmærksomme og nysgerrige på, hvordan lokalmiljøet kan udgøre en fælles referenceramme, for børnene, der kan danne vejen ind til børnefællesskabet, nye relationer eller lege. I dagtilbuddet inddrager vi lokalmiljøet når vi tager på ture i områder. Det kan være legepladser som børnene kender til. Ligeledes gør vi brug af skoven tæt på os, biblioteket og Kirken.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

På stuerne arbejder vi med at opdele stuen i små læringsmiljøer, hvor der er plads til, at det enkelte barn kan fordybe sig. Børnene får også mulighed for at blive inspireret til, hvilke lege der kan skabes i de forskellige rum via det visuelle eller igennem leg med en voksen.

En stue kan eksempelvis se således ud:

- Dukkekrog med et legekøkken, hvor der hænger billeder af forskellige billeder mad.
- Et læsehjørne med en sofa, hvor der hænger billeder af bøger.
- Konstruktionslegezonen, hvor der er plads til at bygge med LEGO, togbane eller klodser.

Arbejde med at sænke støjniveauet

Det pædagogiske personale har dagligt øget fokus på støjniveauet i hverdagen. Vi bestræber os derfor på, at arbejde i mindre børnegrupper og at alle overgange/lokationsskift foregår med henblik på, at give plads til fordybelse og vejledning.

Hygiejneforhold / Hygiejneniveauet

Det pædagogiske personale har øget fokus på håndvask samt hvordan man vasker hænder. Vi gør håndvask til en leg med forskellige hånd tegn og sange, som vi har gennemgået til vores formiddagssamling. Ligeledes har vi arbejdet hen mod, at børnene vasker hænder, inden de møder ind på stuen om morgenen for at reducere sygdom.

Lære at vise respekt over for andre

Det pædagogiske personale tilrettelægger formiddagssamlingen med det formål at skabe inklusion og fællesskabsfølelse. Børnene bliver råbt op og det italesættes hvem der mangler. Vi er opmærksomme på, at man rækker hånden op og at man er stille, når ens ven snakker. Det, mener vi, er at vise respekt over for andre og ligeledes lærer børnene behovsudsættelse. Derudover arbejder vi i børnehaven med projektet "fri for mobberi". Her har vi en dialog med børnene omkring, hvordan man er en god ven over for hinanden.

Den voksne rolle over for børnene

Vi arbejder anerkendende over for børn og møder dem, hvor de og deres behov er. Der gør vi ved at have en forståelse og være undersøgende på, hvorfor barnet gør, som det gør. Derudover arbejder vi også med respekt for børnenes grænser og anerkender et nej fra barnet. Selvom vi ikke er enige med barnet, så respekterer vi barnets svar og eventuelt manglende lyst til aktiviteten. Vi presser ikke børn til noget, som de ikke ønsker, men skaber en dialog omkring, hvorfor de ikke vil, og prøver at gøre aktiviteten spændende for barnet.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets alsidige personlige udvikling udvikles i et miljø, hvor det enkelte barn mødes af imødekommende og lydhøre voksne, der værdsætter barnet for, hvem det er. Det pædagogiske personale anerkender det enkelte barn for netop dets kompetencer og væremåde, som styrker det enkelte barns selvværd.

Børnehuset Kastanjens pædagogiske læringsmiljø understøtter den alsidige personlige udvikling bl.a. ved at børnene er opdelt i mindre grupper, som giver børnene mulighed for at blive trygge, danne nære relationer og giver det pædagogiske personale godt kendskab til det enkelte barn og dermed hjælper børnene med at udvikle sig inden for nærmeste udviklingszone. Endvidere bestræber vi os på, at udvikle børnenes livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse, ved at udvide barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder.

Det pædagogiske personale arbejder dagligt med stor opmærksomhed på, at børnene føler sig som en del af et meningsfuldt fællesskab. Ved morgensamling, ved frokostbordet eller på cykelturen kan vi få øje på hinanden, anerkende børnenes tilstedeværelse og ligeledes tale om, hvem vi der er savnet.

Vi arbejder med en faglig bevidsthed om, at alle børn ses, holdes af og anerkendes. Vi taler om følelser, øver imitation/spejling, giver barnet retten til egen oplevelsesverden og vi lytter. Forskning viser at børn med en høj grad af følelsesmæssig intelligens har det bedre, har en højere selvfølelse, er bedre til at løse problemer og håndtere modgang og stress. Samtidig bliver følelsesmæssigt intelligente børn vurderet mere positivt af deres kammerater. Det pædagogiske personale går på opdagelse i børnenes følelser, hvor vi kan blive klogere på os selv og hinanden. Det er vigtigt for os, at børnene lærer at sætte egne grænser og respektere andres, og ligeledes ønsker vi, at børnene lærer at sige til og fra.

Gennem dagligdagens små udviklingsøjeblikke, fra pædagogiske aktiviteter til den frie leg, motiverer og understøtter vi barnets initiativer og nysgerrighed. Vi følger barnets spor og anerkender dets handlinger. En af vores fornemmeste opgaver er, at børnene skal føle sig som en betydningsfuld og vigtig medspiller i børnefællesskabet.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Børnehuset Kastanjen understøtter vi alle børns trivsel og sikrer at alle børn indgår i meningsfulde relationer og venskaber. Vi understøtter og italesætter mangfoldighed som en ressource og fremhæver hvert enkelt barns styrke og kompetence.

Vi observerer hvordan børnene deltager i større og mindre fællesskaber og vi arbejder målrettet med at åbne op for at de mere tilbageholdne børn får mulighed for deltagelse. Vi optræder som tydelige rollemodeller og skaber tid og rum til leg hvor vi opfordrer til og igangsætter fælles lege. Vi planlægger endvidere fælles udflugter og ture ud af huset.

Samling er et særligt sted og et vigtigt læringsrum. Her vælger børnene selv hvilke sange der skal synges. Vi tror på større deltagelseslyst hvis vi inddrager børnene i de tiltag samlingen skal indeholde. Vi tæller børnene og taler om hvem vi mangler.

Vi arbejder med "Fri for mobberi". Her understøtter og udvikler vi børnenes følelsesmæssige intelligens og styrker fællesskabsfølelsen. Børn hjælpes til at håndtere følelser, udtrykke empati og udvise respekt for andre.

Vi arbejder hver dag med en faglig bevidsthed om, at alle børn skal være en del af et fællesskab hvor de føler sig værdsat og anerkendt for hvem de er, og ikke for hvad de kan.

Da det er videnskabeligt bevist, at børn udvikles bedst gennem leg og samspil med andre børn, bestræber vi os på, at skabe de bedste rammer for leg. Vi leger hverdagens rutiner ind i dagligdagens struktur.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sprog og kommunikation er en væsentlig del af børns udvikling, gennem sproget skaber vi vores virkelighed og danner relation til andre. I Kastanjen støtter vi børnene i at udvikle deres ordforråd og i at forstå de regler og begreber der gælder for det talte sprog, ligeså for det nonverbale sprog. Sproget er vigtigt for børnenes følelsesmæssige udvikling, således de er i stand til at give udtryk for de følelser de har og oplever.

I dagligdagen vil det pædagogiske personale være bevidste omkring den sproglige interaktion med børnene i de daglige rutinesituationer, hvor vi gennem benævnelser og begreber vil styrke børnenes sprogforståelse. Vi stræber på at være gode rollemodeller, ved at variere vores sprog og sætninger for at nuancere sproget mest muligt.

I Børnehuset Kastanjen finder man tydelige legezoner i hvert rum, som indikerer hvad man kan lege, hvilket understøtter kommunikation og sprog i form af tematikker. Når den voksne er aktiv deltagende i legen understøtter vi det tematiske sprogarbejde.

Vores ugentlige ture ud af huset er ligeledes medvirkende til, at vi åbner op for sprogarbejdet og inviterer til dialog.

De pædagogiske hverdagsrutiner ser vi som vigtige læringsrum for kommunikation og sprog, da børnene bliver medinddraget. Blandt andet ved at ordne rulleborde, være med til at dække bord, til at rydde op og tørre borde af og køre rullebordet ud i køkkenet. Vi sætter ord på hverdagsting.

Vi opererer med "pædagogiske måltider – Den gode dialog" hvor det er den voksne som styrer at barnet for taletid, bliver set og hørt og at alle børn lærer at vente på tur og udvikler behovsudsættelse.

Vi arbejder med dialogisk læsning i alle teams og sørger for at skabe lærerige og udvekslende dialoger omkring bogens indhold og udtryk.

Vi har et fælles pædagogisk grundlag på tværs af teams. Vi er en personalegruppe som er nærværende og aktive i legen og dialogen og vi sikrer at alle børn kan udvikle sprog gennem interaktion med både børn og voksne i dagligdagen. Vi er endvidere yderst opmærksomme og professionelle i at skabe særlige indsatsområder for de børn som er sprogligt udfordret og får inkluderet barnet i det sprogmiljø vi skaber.

I børnehuset Kastanjen er vi desuden inspireret af bogen: Sprog i Samspil som er et evidensbaseret program, der er udviklet i Canada i et samarbejde mellem forskere, logopæder og praktikere. Programmet er designet til at understøtte pædagoger i at anvende praktiske strategier for at hjælpe alle børn i en gruppe med at opbygge sprog og sociale færdigheder, uanset hvilke lærings- og kommunikationsstrategier børnene benytter og uanset om børnene har særlige behov.

Sprog i samspil, giver praktiske, forskningsbaserede strategier til at:

- Fremme alle børns sproglige udvikling gennem hverdagens aktiviteter, rutiner og leg.
- Gå på opdagelse i børnenes interesser, så vi kan følge deres initiativ, hvilket styrker den sproglige udvikling.
- Justere kommunikationen med børnene, med henblik på at hjælpe børnene til at udvikle et mere avanceret sprog.
- Fremme børnenes samspil med hinanden.
- Fremme sprogstimulering i forestillingslege.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Ud fra en legende tilgang udvikler, motiverer og understøtter vi børns krop, sanser og bevægelse med øje for det enkeltes barns formåen og kunnen, som inviterer til bevægelsesglæde og kropslig frihed. Vores formål er at tilbyde børnene motoriske og sanselige udfoldelsesmuligheder og ligeledes støtte barnet i at videreudvikle kroppens kompetencer i både fri leg og gennem pædagogiske tilrettelagte aktiviteter. Vi tilstræber at give barnet kendskab til- og viden om kroppen, og støtte det i at udvikle forståelse og respekt for egne og andres kropslighed.

I Børnehuset Kastanjen har vi indrettet os med et rytmikum i vuggestuen og et stort puderum i børnehaven som er til fælles brug for begge teams. Derudover har vi en rytmikkælder som vi anvender, når vores eksterne rytmikpædagog ikke benytter den. I disse tre læringsrum kan børnene få stimuleret og udfordret de forskellige sanser.

Det pædagogiske personale har indrettet alle grupperum hvor børn færdes, med en forskellig indretning, således at alle børn får stimuleret deres sanser når de indtræder rummet.

Med vores børnesyn, hvor vi møder barnet i zonen for nærmeste udvikling, udfordrer vi barnet til at mestre den fysiske udfoldelse mest muligt. Heri ligger fx at børnene skal kunne kravle op/ ned af stolen, puslebordet, krybben etc. Med understøttelse af det pædagogiske personales positionering, alt efter det enkelte barns kompetencer. Derfor skal den pædagogiske medarbejder skabe og tilpasse udfordringer, så barnet udvider egne grænser og oplever sejre.

Det er vigtigt at det pædagogiske personale er medskaber til, at børn oplever at fysisk aktivitet er en del af deres hverdag, hvor børnene oplever at de får mulighed for at udvikle kropsbevidsthed og robusthed, fysisk og psykisk. Herudover er det vigtigt at få brugt så mange sanser som muligt.

I børnehuset Kastanjen arbejder vi med følgende tiltag for at styrke, stimulere og udfordre børnenes krop, sanser og bevægelse:

- Storbørnsgruppen har en egentlig cykeltur.
- Alle 3 teams har en gruppe børn som går til et særligt tilrettelagt rytmikforløb med en rytmikpædagog en gang om ugen i 8 uger. Herefter starter en ny gruppe børn. Vi tilstræber at alle børn kommer igennem rytmikforløbet.
- Vi arbejder med "Fri for mobberi" i alle børnegrupper, hvor der blandt andet arbejdes med børnemassage, samarbejdsøvelser, relationer etc.
- Vi har faste ugentlige ture ud af huset, med henblik på at give børnene mulighed for, at bevæge og udfolde sig i andre/nye læringsmiljøer.
- Vi leger sanglege, lytter til musik og danser.
- Vi igangsætter finmotoriske aktiviteter såsom, tegne/male, klippe, klistre, lege med perler etc.
- Ved måltider spiser børnene med bestik og vi arbejder med selvhjælpenhed, hvor børnene selv smører deres mad, hælder vand i koppen, dækker bord, samt rydder op efter sig selv.
- Vi understøtter og vejleder alle børn til selv at tage tøj af og på uanset alder.
- Vi understøtter og eksperimenterer ved at se, smage, lugte, lytte og føle på ting.
- Vi laver bål, leger med vand og leger med/i jord.
- Når vi er ude/inde klatrer, går på line, løber, hopper, kravler, springer, ruller, hviler, kaster og slås for sjov.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Naturen er et rum, hvor børnene kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale opmuntrer børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid.

- I Børnehuset Kastanjen laver vi bål på legepladsen hver fredag. Gennem bål aktiviteten skaber vi en viden hos børnene omkring maden, giver dem medinddragelse gennem forberedelse af maden og giver dem et fælles tredje at have en dialog omkring. Børnene er ligeledes med til at kløve brænde. Her erfarer børnene at det kræver arbejde, at få mad på bål. Gennem deltagelse i den pædagogiske aktivitet får børnene et øget kendskab til naturen og hvad den kan bruges til. De får styrket deres relationer og skaber nye. De bliver bevidste om at behandle naturen godt og lærer om vores sammenhæng med naturen. Aktiviteten skaber en ro omkring børnene. Ved brug af sange rundt om bålet skaber vi en øget nysgerrighed hos børnene og det skaber minder, som vi kan snakke om.
- På vores legeplads er der rig mulighed for at børnene i fællesskab med de voksne kan dykke ned i en verden af Krible Krable og have dialoger omkring hvor de forskellige dyr lever, hvad de spiser og hvordan de ser ud. Inde på stuerne vil der findes bøger omkring de forskellige dyr og de forskellige ting vi kan finde ude i naturen omkring os. Der vil også blive lavet aktiviteter hvor personalet sammen med børnene laver forsøg med vand hvor vi ser om hvorvidt ting flyder eller synker, hvordan vi selv kan rense vandet eller om hvordan ild suger vand.
- Vi bruger udelivet som et vigtigt pædagogisk redskab. Naturen er et stort sanseunivers, hvor børnene gør sig en masse kropslige erfaringer og får vigtige sanseoplevelser som er medvirkende til udvikling af deres sanseintegration. De mærker at det kan være koldt, varmt, blæsende. Det kan

være koldt og tørt. Heraf udspiller sig ligeledes vigtige og betydningsfulde samtaler og dialoger omkring børnenes egne oplevelser og erfaringer.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Børnehuset Kastanjen holder vi:

- Julefest m/ Luciaoptog
- Fastelavn og Halloween
- Påskefrokost
- Julefrokost
- Sommerfest
- Forældrekafe

Det pædagogiske personale understøtter og udvikler børnenes kendskab til danske traditioner, men samtidig er vi nysgerrige på andre kulturer og traditioner. Vi introducerer ligeledes børnene for forskellige musikgenrer, alsidige måltider og understøtter mangfoldigheden. Pædagogiske aktiviteter som støtter op om kultur, æstetik og fællesskaber.

Hver sommer er vi på Børnefestuge 3 dage hvor vi, sammen med byens andre institutioner, udforsker nye læringsrum, går på opdagelse i naturen og møder nye venner. Festugen har skiftende temaer i årenes løb: Eventyr, Vikingetiden, Bondesamfund, Cirkus, Olympiske Lege m.m. I alt deltager ca. 3000 glade og forventningsfulde Albertslund børn.

Vi introducerer børnene for kulturelle oplevelser som teaterure i aldersopdelte børnegrupper, biblioteksture hvor der blandt andet opleves "højtæsning" eller "De Små Synger", Vikingelandsbyen m.m. som er en del af Albertslund Kommunes Kulturtrappe arrangementer.

Vi holder fødselsdag i huset i barnets gruppe. Her er det vigtigt for os at give barnet en fantastisk og mindeværdig dag med sang, fællesskab, lege og festlige indslag.

Evalueringsskulturr

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I Børnehuset Kastanjen er vi opmærksomme og bevidste på, at skabe et udviklende Børnehus med fokus på høj faglig udvikling, hvor børnene bliver udviklet som livsduelige individer.

Vi vil arbejde med at skabe en systematisk og lettilgængelig evalueringskultur, der sikrer en læring på baggrund af de data og pointer, som vi løbende kommer frem til. I dette arbejde vil vi have et særligt fokus og opmærksomhed på det enkelte barns udviklingspotentiale og ressourcer, samt børnefællesskabets læringspotentialer.

Som metode, vil vi anvende Malene Skov Dinesens systematik i forhold til at implementere en evalueringskultur. Derudover vil vi tage udgangspunkt i vores kendte arbejdsmetode – SMTTE modellen. Derudover arbejder vi med mål – og udviklingsplaner for enkelte, som børnegrupper i forhold til at udvikle barnet i en ønsket retning. Dette redskab er en systematik, hvor der beskrives konkrete mål, tegn og succeskriterier, som kan sikre en ønsket læring på individ eller gruppe plan.

Vi dokumenterer flere gange ugentligt på AULA med billeddokumentation og praksisfortællinger, som kritisk er blevet udvalgt og reflekteret over i forhold til, hvad dagens pædagogiske indhold og børnenes læring har været. Derudover hænger vi billeddokumentation op på gange/fællesrum med små fortællinger, som beskriver børnenes læring.

Det pædagogiske personale arbejder med en kritisk og reflekteret tilgang til den pædagogiske hensigt og det er "lovliggjort" i personalegruppen, at stille det undrende spørgsmål "hvad er din pædagogiske hensigt?"

Vi planlægger og evaluerer på stue-/team møder det pædagogiske indhold. Ligeledes diskuterer vi relevante temaer på personalemøder / årlige personale lørdage.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Den pædagogiske læreplan bliver drøftet, udarbejdet og evalueret på årligt i samarbejde med forældrebestyrelsen og det pædagogiske personale.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud